

**B.A.(Old Pattern 2019) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Supplementary
Examination:March/April-2023
Political Science (Optional) Paper-II
POLO2: Indian Constitution**

**Day and Date:Monday,10/07/2023
Time: 12.30 PM To 2.30 PM**

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 To honour National Anthem is a -----
a) Fundamental duty b) Principle of Ethics c) Ideal Principal d) Fundamental Rights
- 2 Directive Principles of State Policy are included in which Articles of the Indian Constitution?
a) Article 42 to 62 b) Article 37 to 52 c) Article 36 to 51 d) Article 39 to 52
- 3 In which part of Indian Constitution , the Fundamental Rights are considered ?
a) First b) Second c) Third d) Seventh
- 4 Fundamental Right are included in which Articles of the Indian Constitution?
a) article 12 to 35 b) Article 42 to 62 c) Article 36 to 51 d) Article 39 to 52
- 5 How many fundamental duties of Indian citizen are included in the Indian Constitution?
a) 12 b) 15 c) 11 d) 20
- 6 To whom Loksabha represents?
a) State b) People c) Ministry d) President
- 7 Which house Vice-president is exofficio chairman?
a) Rajyasabha b) Loksabha c) Legislative Assembly d) Legislative Council
- 8 From which fund salary and Allowances of Supreme Court judges incurred?
a) Reserve fund) b) Emergency fund c) Religious fun d) Consolidated fund
- 9 Who is the Supreme Commander of Army?
a) Defence minister b) Minister for External Affairs c) Prime Minister d) President
- 10 The first Speaker of the Lok Sabha was -----.
A) G. V. Mavlankar b) M. A. Iyengar c) Neelam Sanjeev Reddy d) Balram Jakhar
- 11 From which nation the Principle of Judicial Review is taken?
a) France b) America c) England d) Japan
- 12 The total number of judges in the Supreme Court, including the Chief Justice)
a) 31 b) 26 a) 25 d) 24
- 13 'Federal Court of India' converted into 'Supreme Court' on
a) 26 January 1950 b) 26 January 1949 c) 26 January 1951 d) none of these

- 14 Court is called Court of Record.
a) Supreme Court b) High Court c) District Court d) None of these
- 15 The power to increase the number of judges in the Supreme Court of India is vested in
a) Parliament b) Legislature c) Court d) None of these

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Right to equality
- 2 Basis of the Directive Principles
- 3 Chairman of the Rajya Sabha
- 4 Judicial Activitism

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the Social and Economic Directive Principle of State.
- 2 Explain the importance of President.
- 3 Explain the qualifications of the Chief Justice of the Supreme Court.
- 4 Explain Composition, Power and function of High Court.

Q.4. . Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the Right , Function and important of Prime Minister.
- 2 Evaluate the Supreme Court's power of judicial review in India.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 राष्ट्रगीताचा मान राखणे हे -----
अ) मूलभूत कर्तव्य आहे ब) नैतिक तत्त्व आहे क) आदर्श तत्त्व आहे
- 2 कोणत्या मूलभूत हक्काला मूलभूत हक्काचा प्राण समजण्यात येतो?
अ) स्वातंत्र्याचा हक्क ब) समतेचा हक्क
क) घटनात्मक उपाय योजनेचा हक्क ड) मालमत्तेचा हक्क
- 3 भारतीय राज्य घटनेच्या कोणत्या विभागात मूलभूत अधिकार स्पष्ट करण्यात आलेले आहेत?
अ) पहिला ब) दुसऱ्या क) तिसऱ्या ड) सातव्या
- 4 भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमा मध्ये मूलभूत अधिकारांचा समावेश केला आहे?
अ) कलम 12 ते 35 ब) कलम 42 ते 62 क) कलम 36 ते 51 ड) कलम 39 ते 52
- 5 भारतीय राज्यघटनेत भारतीय नागरिकांची किती मूलभूत कर्तव्य सामाविष्ट केली आहेत?
अ) 12 ब) 15 क) 11 ड) 20
- 6 लोकसभा कोणाचे प्रतिनिधित्व करते?
अ) घटक राज्यांचे ब) जनतेचे क) मंत्रिमंडळाचे ड) अध्यक्षीय

- 7 उपराष्ट्रपती कोणत्या गृहाचा पदसिद्ध अध्यक्ष असतो?
 अ) राज्यसभा ब) लोकसभा क) विधानसभा ड) विधान परिषद
- 8 सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांच्या वेतन व भत्यावरील खर्च कोणत्या निधीतून केला जातो?
 अ) राखीव निधी ब) आकस्मित निधी क) धर्मादाय निधी ड) संचित निधी
- 9 भारतीय संरक्षण दलाचा सर्वोच्च प्रमुख कोण असतो?
 अ) संरक्षण मंत्री ब) परराष्ट्रमंत्री क) पंतप्रधान ड) राष्ट्रपती
- 10 लोकसभेचे पहिले सभापती ----- हे होते.
 अ) जी. व्ही. मावळंकर ब) एम. ए. अय्यंगार क) नीलम संजीव रेड्डी ड) बलराम जाखर
- 11 न्यायालयीन पुनर्विलोकनाच्या तत्वाचा स्वीकार कोणत्या देशाकडून करण्यात आला आहे?
 अ) फ्रान्स ब) अमेरिका क) इंग्लंड ड) जपान
- 12 सर्वोच्च न्यायालयात सरन्यायाधीशासहित एकूण किती न्यायाधीश आहेत.
 अ) 31 ब) 26 क) 25 ड) 24
- 13 'फेडरल कोर्ट ऑफ इंडिया' चे 'सर्वोच्च न्यायालय' मध्ये..... रोजी रुपांतरित झाले.
 अ) २६ जानेवारी १९५० ब) २६ जानेवारी १९४९ क) २६ जानेवारी १९५१ ड) यापैकी एकही नाही
- 14 न्यायालयास अभिलेख न्यायालय म्हणतात.
 अ) सर्वोच्च न्यायालय ब) उच्च न्यायालय क) जिल्हा न्यायालय ड) यापैकी एकही नाही
- 15 भारताचे सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांची संख्या वाढविण्याच्या अधिकारला आहे.
 अ) संसद ब) विधिमंडळ क) न्यायालय ड) यापैकी एकही नाही

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 समतेचा अधिकार
- 2 मार्गदर्शक तत्वांची आधारस्थान
- 3 राज्यसभेचा अध्यक्ष
- 4 न्यायालयीन सक्रियता

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 राज्याच्या धोरणांची सामाजिक व आर्थिक मार्गदर्शक तत्वे स्पष्ट करा.
- 2 राष्ट्रपती पदाचे महत्त्व थोडक्यात सांगा.
- 3 सर्वोच्चन्यायालयाचे सरन्यायाधीश पात्रता स्पष्ट करा.
- 4 उच्च न्यायालयाची रचना, अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 पंतप्रधानाचे अधिकार, कार्य व महत्त्व स्पष्ट करा.
- 2 भारतातील सर्वोच्च न्यायालयीन पुनर्विलोकनाच्या अधिकाराचे मूल्यमापन करा.

Model Answer Paper

B.A.(Old Pattern 2019) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Supplementary

Examination: March/April-2023

Political Science (Optional) Paper-II

POLO2: Indian Constitution

Day and Date: Monday, 10/07/2023

Total Marks: 60

Time: 12.30 PM To 2.30 PM

1 राष्ट्रगीताचा मान राखणे हे -----

अ) मूलभूत कर्तव्य आहे ब) नैतिक तत्त्व आहे क) आदर्श तत्त्व आहे

Option 1

2 कोणत्या मूलभूत हक्काला मूलभूत हक्काचा प्राण समजण्यात येतो?

अ) स्वातंत्र्याचा हक्क ब) समतेचा हक्क

क) घटनात्मक उपाय योजनेचा हक्क ड) मालमत्तेचा हक्क

Option 3

3 भारतीय राज्य घटनेच्या कोणत्या विभागात मूलभूत अधिकार स्पष्ट करण्यात आलेले आहेत?

अ) पहिला ब) दुसऱ्या क) तिसऱ्या ड) सातव्या

Option 3

4 भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमा मध्ये मूलभूत अधिकारांचा समावेश केला आहे?

अ) कलम 12 ते 35 ब) कलम 42 ते 62 क) कलम 36 ते 51 ड) कलम 39 ते 52

Option 1

5 भारतीय राज्यघटनेत भारतीय नागरिकांची किती मूलभूत कर्तव्य सामाविष्ट केली आहेत?

अ) 12 ब) 15 क) 11 ड) 20

Option 3

6 लोकसभा कोणाचे प्रतिनिधित्व करते?

अ) घटक राज्यांचे ब) जनतेचे क) मंत्रिमंडळाचे ड) अध्यक्षीय

Option 2

7 उपराष्ट्रपती कोणत्या गृहाचा पदसिद्ध अध्यक्ष असतो?

अ) राज्यसभा ब) लोकसभा क) विधानसभा ड) विधान परिषद

Option 1

8 सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांच्या वेतन व भत्यावरील खर्च कोणत्या निधीतून केला जातो?

अ) राखीव निधी ब) आकस्मित निधी क) धर्मादाय निधी ड) संचित निधी

Option 4

9 भारतीय संरक्षण दलाचा सर्वोच्च प्रमुख कोण असतो?

अ) संरक्षण मंत्री ब) परराष्ट्रमंत्री क) पंतप्रधान ड) राष्ट्रपती

Option 4

10 लोकसभेचे पहिले सभापती ----- हे होते.

अ) जी. व्ही. मावळकर ब) एम. ए. अयंगर क) नीलम संजीव रेड्डी ड) बलराम जाखर

Option 1

11 न्यायालयीन पुनर्विलोकनाच्या तत्वाचा स्वीकार कोणत्या देशाकडून करण्यात आला आहे?

अ) फ्रान्स ब) अमेरिका क) इंग्लंड ड) जपान

Option 2

12 सर्वोच्च न्यायालयात सरन्यायाधीशासहित एकूण किती न्यायाधीश आहेत.

अ) 31 ब) 26 क) 25 ड) 24

Option 1

13 'फेडरल कोर्ट ऑफ इंडिया' चे 'सर्वोच्च न्यायालय' मध्ये..... रोजी रुपांतरीत झाले.

अ) २६ जानेवारी १९५० ब) २६ जानेवारी १९४९ क) २६ जानेवारी १९५१ ड) यापैकी एकही नाही

Option 1

14 न्यायालयास अभिलेख न्यायालय म्हणतात.

अ) सर्वोच्च न्यायालय ब) उच्च न्यायालय क) जिल्हा न्यायालय ड) यापैकी एकही नाही

Option 1

15 भारताचे सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांची संख्या वाढविण्याच्या अधिकारला आहे.

अ) संसद ब) विधिमंडळ क) न्यायालय ड) यापैकी एकही नाही

Option 1

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 समतेचा अधिकार

Ans:

2 मार्गदर्शक तत्वांची आधारस्थान

Ans:

3 राज्यसभेचा अध्यक्ष

Ans:

4 न्यायालयीन सक्रियता

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 राज्याच्या धोरणांची सामाजिक व आर्थिक मार्गदर्शक तत्वे स्पष्ट करा.

Ans:

2 राष्ट्रपती पदाचे महत्त्व थोडक्यात सांगा.

Ans:

3 सर्वोच्चन्यायालयाचे सरन्यायाधीश पात्रता स्पष्ट करा.

Ans:

4 उच्च न्यायालयाची रचना, अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 पंतप्रधानाचे अधिकार, कार्य व महत्त्व स्पष्ट करा.

Ans:

2 भारतातील सर्वोच्च न्यायालयीन पुनर्विलोकनाच्या अधिकाराचे मूल्यमापन करा.

Ans:
